

Studentpolitisk plattform

2	Fremtidens høyere utdanning	2
3	Undervisning	2
4	Vurdering	3
5	Internasjonalisering	3
6	Praksis	4
7	Fagskoler	5
8	Studentdemokrati	5
9	Digitalisering	5
10	Tilrettelegging ved eksamen	6
11	Master veiledning	6
12	Studenter i arbeid	8
13	Praktikanter	8
14	Veien til arbeidslivet	8
15	Arbeidsrettigheter	9
16	Inntektsvern	10
17	Studentvelferd	11
18	Kollektivtrafikk og samferdsel	11
19	Studentboliger	11
20	Tannhelse	12
21	Psykisk helse.	13
22	Studentenes seksuelle helse	13
23	Økonomi	14
24	Likestilling	14
25	Kommunen	15
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		

Fremtidens høyere utdanning

Norge står overfor omfattende samfunnsutfordringer. Vi skal omstille til et grønnere og mer bærekraftig samfunn, samtidig som vi videreutvikler bedrifter og skaper nye arbeidsplasser. Det vil kreve store investeringer i høyere utdanning og forskning og utvikling av ny kompetanse. Lik rett til utdanning og gratisprinsippet er og skal være byggesteinene i norsk høyere utdanning.

Undervisning

Astud mener det skal stilles strenge krav til undervisningskvalitet og pedagogisk kompetanse ved offentlig finansierte utdanningsinstitusjoner. Gjennom gode, mangfoldige og trygge læringsmiljø skapes læringssituasjoner der studentene får mulighet til å lære, utfordre og mestre.

En bør i større grad gå vekk fra tradisjonelle forelesninger og over på undervisningsmetodikk med fokus på dialog og samhandling. Alle studenter lærer best på forskjellige måter, dette må gjenspeiles gjennom variert undervisning.

Arbeidslivsrelevans og næringsnær utdanning er viktig for at utdanningen gir mest og best læringsutbytte. Dette vil gi studentene viktig kunnskap om hva som er forventet i arbeidslivet, samt bedre teoretisk forståelse.

Astud mener at:

- Alle høyere utdanningsinstitusjoner skal ha systemer for å heve pedagogisk kompetanse hos faglige ansatte.
- Alle studenter skal oppleve varierte undervisningsmetoder gjennom sitt studieløp.
- En bør etterstrebe at studentoppgaver i størst mulig skrive i samarbeid med eksterne aktører.
- Flere emner på høyere utdanning skal ha fokus på arbeidslivsrelevans.
- Bærekraft og miljø bør i større grad inngå i flere studieprogrammer.
- Norsk fagspråk på både bokmål og nynorsk skal prioriteres ved offentlig finansierte utdanningsinstitusjoner.
- Norske utdanningsinstitusjoner har også et ansvar for å ivareta samiske skriftspråk.
- Y-veien må styrkes, slik at flere med fagbrev eller svennebrev kan ta høyere utdanning.

Vurdering

Sluttvurderinger i emner bør ikke basere seg på en enkelt vurdering, men være sammensatt av flere ulike vurderingsformer. Vurderinger bør ha automatisk begrunnelse og være formative.

Astud mener at dagens vurderingsskalaer med A-F og bestått/ikke bestått er tilstrekkelig, så lenge de kommer med begrunnelse. Det trengs derfor ikke nye karakterskalaer. For å redusere karakterpress kan bestått/ikke bestått være hensiktsmessig å ta i å bruk hvor relevant, for eksempel på emner på de lavere nivå på begynnelsen av et studieløp.

Astud mener at:

- Alle vurderinger skal være formative.
- Alle vurderinger skal ha automatisk begrunnelse.
- Det skal etterstrebes at sluttvurderinger er sammensatt av ulike vurderingsformer.
- Alle studenter skal vurderes etter ulike vurderingsformer i løpet av studieløpet.
- Dagens karakterskala er god nok, og trengs ikke å suppleres.
- Flere vurderinger bør bruke karakterskala Bestått/ikke bestått på lavere nivå.
- Alle studenter skal få oppgaver og eksamen på sitt foretrukne skriftspråk.

Internasjonalisering

Norge skal være et foregangsland når det kommer til internasjonalisering og global solidaritet. Tilgang til utdanning er en menneskerett og skal tilbys alle mennesker på like premisser.

Det er viktig at Norge er til stede på internasjonale arenaer for å løfte frem viktigheten av fri forskning og lik rett til utdanning.

Det skal jobbes målrettet for at minst 40 % norske studenter drar på utveksling, og at flere internasjonale studenter velger å komme til Norge. Dette bidrar med verdifull utveksling av kompetanse og erfaring som gir en ekstra dimensjon til et utdanningsløp.

Astud mener at:

- Norge skal kjempe for akademisk frihet og ytringsfrihet også i utlandet.

- Det skal legges til rette for at flere internasjonale studenter velger å studere i Norge, spesielt fra utviklingsland.
- Høyere utdanning i Norge skal være gratis, også for internasjonale studenter i Norge.
- En skal arbeide for å nå et mål på at minimum 40% av Norske studenter reiser på utveksling.
- De bør innfører en “opt out” ordning for utveksling. Dette betyr at utveksling er lagt inn i et studieløp og det må aktivt velges bort.
- Students at Risk og Academics at Risk skal videreføres og styrkes.
- At studenter med tilretteleggingsbehov også skal få muligheten til å dra på utveksling.

Praksis

Mange opplever usikkerhet rundt å få relevant jobb etter endte studier, samt hva som forventes av dem i arbeidslivet. Praksis er et godt verktøy for å gi studenter arbeidslivserfaring. Praksis er derfor noe som bør være tilgjengelig for alle studenter i løpet av studieløpet. Her får studenter mulighet til å lære og prøve ut teori i en relevant arbeidssituasjon. En student i praksis er ikke gratis arbeidskraft, men skal få systematisk opplæring og belønnes med studiepoeng.

Astud mener at:

- Alle ordinære studieløp skal tilby praksis som en del av utdanningen eller som valgfritt enkeltemne.
- All praksis skal foregå etter en tydelig læreplan.
- Partene i arbeidslivet skal aktivt kobles inn i utformingen av læreplaner og kompetansemål for opplæringen.
- Studenter i praksis skal ikke lønnes, men skal få studiepoeng.
- Reise til/fra praksissted, samt eventuell midlertidig sekundær bolig skal betales av utdanningsinstitusjonen.
- Studenter i praksis skal ha fast veileder, både på utdanningsinstitusjonen og på praksissted.

121 **Fagskoler**

122 Tilgang til høyere utdanning er bra, men ikke alle kan bli akademikere. Det anslås at Norge om
123 få år kommer til å mangle svært mange fagarbeidere innen viktige yrker, herunder helse. Astud
124 mener det bør bli enklere å bevege seg mellom praktiske og akademiske utdanninger.

125

126 Astud mener at:

- 127 • Det må etableres gode ordninger for overganger mellom fagutdanning og høyere
128 utdanning.
- 129 • Fagskolenes økonomi må styrkes gjennom øremerket finansiering til fylkeskommunene.

130 **Studentdemokrati**

131 Universitet-og-høgskoleloven slår fast at alle norske studenter har rett på et eget
132 studentdemokrati. Det skal legges til rette for at studentene har en aktiv og deltakende rolle i
133 demokratiet og prosesser ved utdanningsinstitusjonen. Institusjonen skal sørge for at
134 studentdemokratiene har tilstrekkelige ressurser og fasiliteter. Studentene skal ha
135 stemmeberettiget representasjon i alle fora der det tas beslutninger som påvirker eller angår
136 studentene.

137

138 Astud mener at:

- 139 • Institusjonen skal sørge for at studentdemokratiene har tilstrekkelige ressurser og
140 fasiliteter til å gjennomføre sin lovfestede rettighet
- 141 • Alle studenter som har lønnede eller honorerte verv som går over 0,04G skal ha en
142 kontrakt som definerer arbeidstid og rettigheter i samråd med arbeidsmiljøloven. Denne
143 bør være med utdanningsinstitusjonen eller studentsamskipnaden for å sikre pensjon,
144 overtidsbetaling og andre rettigheter.

145 **Digitalisering**

146 Fremtidens undervisning blir i større grad digital. Derfor er det viktig at universitetene tar
147 i bruk teknologien så fort som mulig, slik at institusjonene kan bygge erfaring med bruk av den.
148 Teknologien må brukes på en slik måte at det gir både studenter og forelesere mer frihet og bedre
149 læringsmuligheter.

150

151 Astud mener at:

- 152 • Alle forelesninger, der det er mulig, skal filmes eller legges ut som lydopptak
- 153 • Alle eksamener skal gjennomføres digitalt med mindre tungtveiende faglige hensyn
- 154 tilsier noe annet
- 155 • Studieprogrammene bør tilstrebe at pensumlitteratur diskuteres og benyttes praktisk, via
- 156 lydopptak/film og i undervisningen

157 **Tilrettelegging ved eksamen**

158 Det er for det problematisk at fristene til tilrettelegging av eksamen i dag ligger så tidlig
159 etter semesterstart. Mange opplever også at prosessen for å søke tilrettelegging og informasjonen
160 om hvordan dette gjøres er utilgjengelig. Det er derfor behov for konkrete tiltak som sørger for at
161 studentene ved Norges UH-institusjoner er opplyst om sine rettigheter rundt tilrettelegging ved
162 eksamen.

163

164 Astud mener at:

- 165 • Søknadsfristene for tilrettelegging ved eksamen må utvides.
- 166 • Det må sikres at informasjon om studenters rettigheter og plikter gis til alle studenter ved
- 167 semesterstart.
- 168 • I første forelesning i alle emner skal det gis informasjon om hvordan, hvem og innen når
- 169 man kan søke om tilrettelegging ved eksamen.

170 **Master veiledning**

171 Mange masterstudenter sliter med å fullføre graden på grunn av manglende veiledning.
172 Veiledning er en viktig del av en god masteroppgave, blant annet for å få hjelp med å velge en
173 god problemstilling og oppgavestruktur. Mange får i dag kun et minimums tilbud, det er ikke
174 nok.

175

176 Astud mener at:

- 177 • Det bør gis mer veiledning på masteroppgaven

- Dersom studenter av helsemessige eller andre tungtveiende årsaker har en forsinket studieprogresjon og må utsette innlevering av master, bør det gis ekstra veiledning

Studenter i arbeid

Mange studenter deltar i arbeidsmarkedet, og alle studenter skal ut i arbeidslivet. Det er derfor viktig å ha en arbeidspolitikk som også er rettet mot studentene. Overgangen fra studier til arbeidslivet må gjøres lettere. Kampen mot utnyttelse av arbeidere må tas på alvor. Alle arbeidere har krav på ordnede forhold, også studentene.

Praktikanter

Mange studenter tar praktikantstillinger, som ikke gir studiepoeng, for å spe på sin utdanning. Her får studenter mulighet til å ta utdanningen i bruk ved å hospitere på en relevant arbeidsplass. I den sammenhengen er det viktig at studenten blir tilbudt relevante arbeidsoppgaver, og gode arbeidsforhold. En praktikant er ikke gratis arbeidskraft.

Astud mener at:

- Studenter som gjennomfører praktikantopphold hos bedrifter og virksomheter skal ha like rettigheter som andre ansatte og motta lønn på like linje med en lærling.
- Partene i arbeidslivet skal aktivt kobles inn i utformingen av arbeidsoppgaver og lønns- og arbeidsvilkår for praktikantopphold ikke dekket av studieemne.
- Alle fremtidige NCE og Arena prosjekter, skal inneholde praktikantstillinger til studenter fra flere varierte fagfelt.

Veien til arbeidslivet

Frafall i høyere utdanning er et økende problem i Norge. Mange unge står rådvile når de skal velge utdanning etter videregående. For mange sitter tvilen langt inn i studieløpet. I stedet for å straffe de studentene som finner ut at de har valgt feil, bør elever og studenter i alle utdanningstrinn få mer kunnskap om og erfaring med hva arbeidslivet er og hva arbeidslivet trenger.

Astud mener at:

- Studie-rådgivningstjenesten i den videregående skole må styrkes.

- 235 • Samarbeidsprosjekter mellom VGS og lokale bedrifter/institusjoner for høyere utdanning
236 der elevene får kjennskap til hvilke utfordringer bedriften jobber med og ferdigheter
237 bedriften trenger i fremtiden.

238 **Arbeidsrettigheter**

239 Studenter, spesielt tidlig i utdanningsløpet, er en spesielt sårbar gruppe i arbeidslivet.
240 Siden stipendet ikke er nok til å dekke levekostnader må studenter ut i arbeid, og på grunn av sin
241 studiesituasjon er som regel faste stillinger ikke en mulighet. Mange nye studenter har også
242 akkurat flyttet til en ny by og har derfor ikke noe kontakt nettverk å støtte seg på.

243 Dette gjør at mange studenter tar seg arbeid i yrker hvor deltid er hovedregelen og mange
244 mangler beskyttelsen som fagforening og langtidskontrakter kan gi. Mange ender i praksis på
245 null-timers kontrakter med lave lønninger og mye overtid i service eller lignende bransjer for å få
246 endene til å møtes.

247

248 Astud mener at:

- 249 • Studentorganisasjoner, utdanningsinstitusjoner og fagbevegelsen må i større grad
250 informere om hvilke rettigheter man har som deltidsansatt.
- 251 • Arbeidstilsynet må styrkes kraftig med midler og stillinger, samt øke antall kontroller.
- 252 • Arbeidsrettigheter må gå inn i pensum i grunnskolen og VGS slik at alle arbeidstakere
253 kjenner sine rettigheter i møte med arbeidsgiver.
- 254 • Arbeidsmiljøloven må endres slik at alle arbeidstakere har krav på overtidsbetaling etter
255 passerte 8-timer arbeid.
- 256 • Arbeidsgivers mulighet for å trekke arbeidstaker i lønn for lovpålagt pause må fjernes.
- 257 • Alle deler av arbeidsuniform skal dekkes av arbeidsgiver.
- 258 • Loven må endres slik at skjenkebevilgning ikke tildeles uten tariffavtale.
- 259 • Verneombudene må få styrket sin ombuds-myndighet i Arbeidsmiljøloven.
- 260 • Arbeiderpartiet og LO må ta et større ansvar for å øke organisasjonsgraden hos studenter
261 og unge gjennom økonomiske ordninger og aktivitetstilbud.

262

263 **Inntektsvern**

264 Korona pandemien i 2020 viste at det er situasjoner hvor det er nødvendig å sikre
265 studenters inntekt på lik linje som resten av befolkningen. I slike sammenhenger kan blir det
266 også viktig å handle raskt slik at ingen ender i en personlig økonomisk krise grunnet situasjoner
267 de ikke har kontroll over. I kriser skal fellesskapet stille opp for alle, også studentene!

268

269 Astud mener at:

- 270 • Det skal åpnes for at studenter kan motta dagpenger.
- 271 • Det åpnes for at stipendet for studenter som ikke kan arbeide kan gjøres tilgjengelig for
272 alle studenter under kriser.
- 273 • Lån og stipend utvides til 12 måneder

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287 **Studentvelferd**

288 **Kollektivtrafikk og samferdsel**

289 Det er viktig at kollektivtransporten er tilgjengelig, presis og billig for at befolkningen
290 skal bruke den. Astud har et mål om at kollektivtilbudet i Norge skal være konkurransedyktig
291 med privatbilen. For at Norge skal få et godt og tilfredsstillende kollektivtilbud må man gjøre
292 omprioriteringer i investeringene på transportsiden. Astud mener at all kollektivtransport skal
293 eies og driftes av fylkeskommunen.

294 Studentpris på transporttjenester må tilpasses slik at den samsvarer med studenters
295 kjøpekraft sammenliknet med andre grupper i samfunnet. Det skal være mulig for studenter å
296 pendle mellom studiested og bosted uten å måtte ha svært høye utgifter til kollektivtransport.
297 Gjennomsnittsstudenten er 29 år gammel, likevel stopper mange studentrabatter på kollektiv ved
298 29 år. Astud mener aldersgrensen bør øke.

299

300 Astud mener at:

- 301 • Alle fylkeskommuner *skal* tilby studentrabatt på kollektivtransport
- 302 • Det skal tilbys studentrabatt på periodebillett for kollektivtransport fram til året en fyller
303 33 år.
- 304 • Studentrabatten på kollektivtransport skal festes til 50 prosent av fullpris.
- 305 • Det må sees på ordninger for alternativ kollektivtransport i distriktet, eksempelvis
306 bildelingstjenester.

307

308 **Studentboliger**

309 Studentboliger er et konkret og målrettet virkemiddel for å sikre lik rett til utdanning. I de
310 større byene er husleien ofte høy. Tilgang til studentboliger kan derfor være en forutsetning for
311 om man har råd til å studere eller ikke. Økningen i antall studieplasser, samt økt
312 internasjonalisering av norske studiesteder, må følges av en tilsvarende satsing på studentboliger.
313 Arbeiderpartiets studentlag har et mål om at det skal være 20 % dekningsgrad nasjonalt innen
314 2025.

315 Astud mener at:

- 316 • Staten må bevilge midler for å bygge minst 3000 studentboliger i året
- 317 • Det skal oppnås 20% dekningsgrad av studentboliger innen 2025.
- 318 • Studentenes bo og pendle behov må være en del av byplanleggingsprosesser
- 319 • Alle studentsamskipnader skal ha tilstrekkelig antall universelt utformede studentboliger.
- 320 • Alle nye studentboligprosjekt skal ha universelt uformet tilgang til bygg og uteområder.
- 321 • Det skal også være tilgang til HC-toalett i bygg eller nærliggende bygg.
- 322 • At alle nye studentboliger skal være nullutslipps eller plussbygg.
- 323 • Åpne opp for å gi tilskudd til rehabilitering av studentboliger som har oversteget
- 324 leveårene sine.
- 325 • Definere studentboliger som et eget arealformål i Plan- og bygningsloven
- 326 • Øke tilskuddsandelen til 49 prosent av kostnadsrammen for å gjøre studentboliger
- 327 billigere
- 328 • Studentboliger som bygges etter krav om tilgjengelighet i TEK 17 må få ytterligere økt
- 329 kostnadsramme og tilskudd for å kompensere for økte kostnader.
- 330 • Kommunen og fylkeskommunen skal tilrettelegge for en effektiv og enklere prosess for
- 331 studentboligbygging
- 332 • At studentboliger som eies av studentsamskipnadene og studenthus skal være unntatt
- 333 eiendomsskatt
- 334 • Statlige tilskudd til studentboliger må være forbeholdt studentsamskipnadene, og i
- 335 særlige tilfeller studentboligstiftelser.

336 **Tannhelse**

337 Astud mener det er viktig å sørge for at alle får en god tannbehandling uavhengig av
338 personlig økonomi. Skal vi få til det må vi utvide velferdsordningene og gjøre tennene til en del
339 av kroppen. Tall fra Statistisk Sentralbyrå viser at så mange som 140 000 nordmenn hvert år
340 velger å la være å dra til tannlegen grunnet dårlig råd. For å sikre at alle får muligheten til en god
341 tannhelse, ønsker Astud å gjøre tannhelse til en del av folketrygden og dermed en del av
342 helsevesenet.
343

344 Astud mener at:

- 345 • Tenner er en del av kroppen og skal inngå i allmenne helsetjenester.
- 346 • Det offentlige skal bistå med midler for å gi studenter rabatt eller refusjon for utgifter
- 347 knyttet til tannbehandling.
- 348 • Samskipnadenes tannhelsetilbud må styrkes.
- 349 • Studenter skal gis prioritet på universitetenes egne klinikker, der tannlegestudenter
- 350 utfører behandlinger til rabatterte priser

351 **Psykisk helse.**

352 Studentenes helse og trivselsundersøkelse (SHoT) viser at nesten en av tre studenter
353 (29%) har alvorlige psykiske symptomplager. Samtidig er kunnskapsgrunnlaget rundt studenter
354 sin situasjon og årsakssammenhengen mellom studenttilværelsen og studenters psykiske helse
355 ikke på det nødvendige nivået. Tiltak må settes i gang, og de må settes i gang nå!

356 Astud mener at:

- 357 • SHoT-undersøkelsen og Levekårsundersøkelsen skal gjennomføres hvert fjerde år, på
- 358 ambulerende periode. Disse skal følges opp med konkrete tiltak for å forbedre studenter
- 359 sin livssituasjon.
- 360 • Universitetene må styrke lavterskeltilbud som mentorordning, samtalegrupper i regi av
- 361 psykologistudenter og så videre, basert på “student hjelper student” tankegangen.
- 362 • Samskipnadene må få økt tilskudd til flere psykologer, slik at flere studenter får hjelp
- 363 raskere
- 364 • Vi må sikre at studenter på desentraliserte campuser får likeverdige psykiske helsetilbud,
- 365 gjennom bruk, f.eks. av digitale hjelpemidler.

366 **Studentenes seksuelle helse**

367 Studentsamskipnadene bør ha sterkt fokus på seksuell helse og aktivt arbeide for å
368 fremme en gode holdninger om seksualitet blant studentene.

369

370 Astud mener at:

- 371 • Vi skal øke bevilgning til helsestasjoner som har spesielt fokus på studenter og unge
372 voksne.
- 373 • Alle samskipnader bør ha et helsetilbud for studenter med fokus på seksuell helse.
- 374 • Det skal være mulig å gjennomføre selvtesting av seksuelt overførbare sykdommer på
375 eller i nærheten av campus.
- 376 • Det skal drives aktivt informasjonsarbeid rundt seksuell helse kultur
- 377 • Det skal drives aktivt informasjonsarbeid for å motvirke seksuell trakassering

378 **Økonomi**

379 Prinsippet om lik rett til utdanning er det overordnede og styrende målet for Astuds
380 politikk. Gratisprinsippet er, og skal fortsatt være, et av grunnprinsippene for norsk
381 utdanningspolitikk. Studiestøtten må reflektere studenters reelle utgiftene. Studiestøtten må
382 tilpasses slik at alle studenter får muligheten til å være fulltidsstudenter. Det faktum at studenter
383 er i en sårbar økonomisk situasjon skal ikke være hovedårsaken til at studenter arbeider ved
384 siden av studiene. Det burde være et valg den enkelte student kan ta selv.

385

386 Astud mener at:

- 387 • Støtte fra lånekassen skal økes til 1,5 ganger folketrygdens grunnbeløp
- 388 • Konverteringsordningen bør endres til slik den var før Solberg regjeringens endring i
389 2019
- 390 • studiestøtte skal økes til 12 måneder
- 391 • Studenter som tar på seg honorerte verv som betaler til sammen mindre enn 0,04 G i året
392 må ikke miste muligheten til ekstrastipend.

393

394 **Likestilling**

395 Norge har kommet langt i likestillingskampen, men vi er enda ikke helt i mål. Astud
396 mener at vi skal fortsette kampen for økt likestilling i den norske utdanningssektoren.

397

398 Astud mener at

- 399 • Det skal brukes verktøy som kvotering eller kjønnspoeng i utdanninger der ett kjønn
400 utgjør et stort flertall av studentmassen
- 401 • Studieprogrammene skal etterstrebe likestilling i litteraturlistene, f.eks. ved å sette flere
402 kvinnelige forskere på pensum
- 403 • Universitetene bør ha fokus på å oppnå en mangfoldig studentmasse, og aktivt rekruttere
404 underrepresenterte grupper
- 405 • Studenter med tilretteleggingsbehov skal få lik mulighet til å delta i undervisning,
406 vurdering og øvrig studiemiljø som andre studenter
- 407 • Alle universiteter skal ha en handlingsplan og et varslingsystem mot trakassering
- 408 • Alle studenter uavhengig av kjønn, etnisitet, livssyn, seksuelle orientering og
409 funksjonsevne skal ha lik rett til utdanning
- 410 • Studenter med tilretteleggingsbehov i styrer, råd og utvalg må få tilrettelagt slik at de kan
411 delta på lik linje med andre studenter.

412 **Kommunen**

413 Studenten er på lik linje som vanlige fastboende en likeverdig innbygger i kommunen. Det er
414 derfor viktig at kommunene som er vertskommuner for utdanningsinstitusjoner tar studenter og
415 deres behov på alvor. Alle vertskommuner for utdanningsinstitusjoner skal vedta en
416 studentmelding som forplikter kommunen i alle saker som påvirker studentene. Denne skal
417 utarbeides i samråd med studentdemokratiene og utdanningsinstitusjonene

418

419 Astud mener at:

- 420 • Alle vertskommuner for utdanningsinstitusjoner skal vedta en studentmelding som
421 forplikter kommunen i alle saker som påvirker studentene.
- 422 • Meldingen må utarbeides i samråd med studentdemokratiene og utdanningsinstitusjonen